

En tyrkisk deltaker på den norsk-svenske orientalistkongressen i 1889

Reisebeskrivelsen *Avrupa'da bir Cevelan* (Istanbul 1890) av den tyrkiske forfatteren Ahmed Midhat (1844–1912) inneholder interessante inntrykk fra Stockholm, Uppsala og Christiania.

Om prosjektet

Uppsala Universitet har en meget rik samling av bøker og gjenstander som skriver seg fra den perioden på 15–1700-tallet da Sverige og Det osmanske riket var allierte. Det overordnede prosjektet går ut på å lage en bok som dokumenterer denne kontakten.

Min deltakelse vil være en studie av den osmanske forfatteren Ahmed Midhat (1844–1912), som skrev en lang reisebok *Avrupa'da bir Cevelan* (Istanbul 1890; utgave med latinsk skrift 2015) etter å ha deltatt på orientalistkongressen i Stockholm og Christiania i 1889, hvor han gir et interessant bilde av sine inntrykk fra Stockholm, Uppsala og Christiania. Boken er full av pussige observasjoner som f.eks. hvor forbløffet han ble over at en frisør som kom for å klippe håret hans, var en ung og vakker jente; hvor overrasket han var over at svenskene var så disiplinert at det ikke trengtes noen fysisk sperre mellom Kongen og publikum; og det at han i den norske byen Drammen ikke fant en eneste person som kunne fransk (hvis han hadde reist dit i dag, ville han bli like forbauset over å se hvor mange som snakker tyrkisk). I kapitlet om Uppsala forteller Ahmet Mithat ta han traff Sven Hedin, som da var ca. 25 år gammel og allerede hadde vært på én ekspedisjon i Sentralasia, og som overrasket ham ved å ønske ham velkommen på Azerbaidjansk. I min artikkel vil jeg også sammenligne Ahmed Midhats beskrivelser med K.U. Nylanders samling av beretninger skrevet av de utenlandske deltakerne på kongressen (Uppsala 1890), men foreløpig har jeg ikke funnet noen som har nevnt Ahmet Midhat. Det er i og for seg bemerkelsesverdig at Ahmet Midhat ikke ser ut til å nevne noen av de andre 5–6 tyrkiske deltakerne på kongressen, og man kan spekulere på hva dette kan skyldes.